

Inspiratiekaart noordelijke zeekleipolders

Deze inspiratiekaart is een voorbeeld voor het noordelijk kleigebied, waarin meerdere natuurinclusieve maatregelen gecombineerd worden om te komen tot herstel van de Basiskwaliteit Natuur: van teeltmaatregelen tot inrichtingen beheer van het landschap.

Bodem: vruchtbare klei

De bodem bestaat uit dikke pakketten zeeklei en is vaak kalkrijk en zeer vruchtbaar. Om de vruchtbaarheid te behouden is een gevarieerd bouwplan, met vlinderbloemige maaigewassen als veldbonen en/of grasklaver en aanvoer van organische stof via organische (vaste) mest, belangrijk. Teeltmaatregelen die bijdragen aan het verbeteren van condities voor verschillende soortgroepen zijn het verminderen van de inzet van bestrijdingsmiddelen, minimale bodembewerking en groenbemesters.

Landschap: open en uitgestrekt

Het noordelijk kleigebied kenmerkt zich door het open en uitgestrekte landschap, waar soorten als veldleeuwerik, blauwborst, kneu, Kievit, scholekster en grauwe kiekendief zich thuis voelen. Landschapselementen zoals meerjarige akkerranden, keverbanken, rietzomen, natuurvriendelijke oevers en ecologisch beheer van dijken en bermen passen goed in dit landschapstype.

Van natuurinclusieve maatregelen profiteren allerlei soorten insecten en spinnen, die ook een rol spelen in de natuurlijke plaagbeheersing. Aanvullende soortgerichte maatregelen als vogelgraan en stoppeland, vogelakkers en wintervoedselakkers verbeteren het leefgebied van akkervogels.

Kansentabel natuurinclusieve akkerbouw

De kansentabel natuurinclusieve akkerbouw (zie factsheet 1 en 2) geeft een breed overzicht van opties die in akkerbouwgebieden passend zijn. De maatregelen zijn ingedeeld in tien 'knoppen om aan te draaien': een deel heeft een directe relatie met de teelt, zoals gewaskeuze, bodembewerking en bemesting, het andere deel gaat vooral over de inrichting van het landschap, denk aan groene en blauwe dooradering. Een deel van de maatregelen zijn in ieder landschapstype passend. Alleen in open landschappen zijn maatregelen met hoog opgaande begroeiing niet altijd gewenst, omdat deze het open karakter kunnen verstoren.

Deze factsheet is gemaakt voor het project 'Praktische invulling natuurinclusieve akkerbouw rondom natuurgebieden', uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut, CLM Onderzoek en Advies, BoerenNatuur, Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels en de Vlinderstichting, in opdracht van OBN Natuurkennis. Achtergronddocumenten komen in 2025 beschikbaar op de OBN-website.

Noordelijke zeekleipolders - Groningen

Deze plaat biedt inspiratie om de natuurinclusiviteit van akkerbouwgebieden in het Noordelijk kleigebied rondom natuurgebieden te vergroten. De plaat illustreert hoe verschillende maatregelen elkaar aanvullen op gebiedsniveau. Met een combinatie van maatregelen worden verschillende soortgroepen ondersteund: van het bodemleven, nuttige insecten voor de plaagbeheersing, dagvlinders en wilde bijen tot akkervogels.

Zie rapport voor nadere toelichting.

- Maatregelen teelt**
- Maatregelen inrichting en beheer landschap**
- * **Overall in Nederland toepasbaar**
- Nr. *In deze plaat niet weergegeven*

- Gewaskeuze**
- 1 Granen telen: zomer- en/of wintergranen
- 2 Peulvruchten telen: veldbonen
- 3 Grasklaver telen
- 4 Productief kruidenhoudend grasland
- 5 Bloeiende gewassen telen: koolzaad
- 6 Meerjarige gewassen telen: luzerne
- * 7 **Gevarieerd bouwplan:** wintergranen, koolzaad, veldbonen, grasklaver, luzerne

- Teeltsysteem**
- 8 Mengteelten
- 9 Strokenteelt / percelen verkleinen
- 10 Agroforestry
- * 11 **Biologische teelt**

- Vruchtwisseling**
- * 12 **Ruime vruchtwisseling**
- * 13 **Groenbemesters**

- Bemesting**
- 14 Precisiebemesting
- * 15 **Compost en bokashi (incl. natuurmaaisel)**
- * 16 **Vaste mest en andere organische mestsoorten**

- Bodembewerking**
- * 17 **Minimale bodembewerking**
- 18 Mechanische onkruidbeheersing

- Ziekten en plagen**
- * 19 **Verminderen herbiciden inzet**
- * 20 **Verminderen fungiciden inzet**
- * 21 **Verminderen insecticiden inzet**

- Blauwe dooradering**
- 24 Ecologisch slootbeheer en baggeren
- 25 Natuurvriendelijke oever
- 26 Rietzoom en rietperceel
- 27 Poel

- Groene dooradering**
- 28 Bestaande landschapselementen behouden en beheren: dijken en bermen
- 29 Heg, haag en struweel
- 30 Houtsingel en houtwal
- 31 (Hak)houtbosje
- 32 Meerjarige akkerrand
- 33 Eenjarige akkerrand
- 34 Keverbank
- 35 Groen erf

- Vlakdekkende elementen**
- 36 Vogelgraan + stoppeland
- 37 Vogelakker
- 38 Flora-akker
- 39 Bloemblok
- 40 Wintervoedselakker
- 41 Groene braak
- 42 Extensief kruidenrijk grasland

